

## **Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії**

Разова спеціалізована вчена рада ID 11778, утворена наказом Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, м. Кропивницький від 16 січня 2026 року № 9-ун ухвалила рішення про присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта на підставі прилюдного захисту дисертації **Наровлянської Марини Данилівни** «Формування готовності педагогів закладів позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого напрямку до використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі підвищення кваліфікації».

За спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки  
«10» березня 2026 року

### **Характеристика особистості здобувача.**

Наровлянська Марина Данилівна народилася 30 червня 1973 року в м. Києві.

У 1989 р. – закінчила середню школу № 114 м. Київ.

З 1989 по 1990 рр. – тренер-викладач госпрозрахункового об'єднання «Фізкультура та здоров'я» Ватутінського району м. Київ.

З 1990 по 1991 рр. – технік навчально-виробничого кооперативу «Габеліс» Київського державного педагогічного інституту ім. О. Горького.

З 1991 по 1993 рр. – навчалася в Смоленському інституті фізичної культури за спеціальністю «Фізична культура», отримала кваліфікацію викладача фізичного виховання, тренера.

З 1993 по 1994 рр. – інструктор лікувальної фізкультури центру «Здоров'я» Подільського району м. Київ.

З 1994 по 1996 рр. – керівник туристського клубу соціально-педагогічного об'єднання «Сім гномів» м. Київ.

З 1996 по 2006 рр. – керівник гуртка Будинку дитячої творчості Подільського району м. Київ.

З 2006 по 2016 рр. – практичний психолог спеціалізованої школи №318 м. Київ.

З 2016 р. по теперішній час працює керівником гуртка Українського державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді (з 2018 р. – Український державний центр національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді) м. Київ.

У 2000 р. закінчила Київський міжрегіональний інститут удосконалення вчителів ім. Б. Грінченка за спеціальністю «Практична психологія» та отримала кваліфікацію практичного психолога.

З 2022 р. по теперішній час – аспірантка Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Мови: українська, англійська. Автор 13 наукових публікацій.

Дисертацію виконано у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка, м. Кропивницький.

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, доцент **Дубінка Микола Михайлович**, в.о. декана факультету освітніх наук та мистецтв

Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Здобувачка має 35 публікацій (11 – у співавторстві), з них: 7 статей (2 – у співавторстві) відображають основні наукові результати, 17 – апробаційного характеру, 11 – додатково відображають результати дисертації.

1. Наровлянська М. Розвиток уваги та пізнавальних психічних процесів юних спортсменів, як передумова успішного виконання навчально-виховних та спортивних завдань в туризмі. *Гуманітарний вісник державного вищого навчального закладу «Переяслав-Хмельницький педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*. Спеціальний випуск. Переяслав-Хмельницький, 2009. С. 302–305. ISSN 2308-5126.

2. Наровлянська М. Теоретичні засади формування готовності педагогів до застосування інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2025. № 2(15). С. 302–312. DOI: [https://doi.org/10.31499/2618-0715.2\(15\).2025.343678](https://doi.org/10.31499/2618-0715.2(15).2025.343678). ISSN : Online 2414-4665. Print 2311-8466.

3. Наровлянська М., Лукацький Є. Методика оцінювання рівня готовності педагогів закладів позашкільної освіти до застосування інформаційно-комунікаційних технологій: розроблення, валідація та нормування. *Інноватика у вихованні*. Вип. 1(22). Рівне. РДГУ, 2025. С. 290–300. DOI: <https://doi.org/10.35619/iiv.v1i22.710>. ISSN 2411-4553 (print).

4. Наровлянська М. Педагогічні умови формування готовності педагогів до застосування інформаційно-комунікаційних технологій. *Наукові записки*. Серія : Педагогічні науки. Кропивницький: Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, 2025. Вип. 221. С. 240–244. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2025-1-221-240-244>. ISBN 978–7406–57–8. ISSN 2415–7988 (Print). ISSN 2521–1919 (Online)

5. Наровлянська М. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті: історичні передумови та етапи впровадження. *Наукові записки*. Серія : Педагогічні науки. 2025. Вип. 220. С. 239–245. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2025-1-220-239-245>. ISBN 978–7406–57–8. ISSN 2415–7988 (Print). ISSN 2521–1919 (Online)

6. Наровлянська М. Д. Структурно-функціональна модель формування готовності педагогів закладів позашкільної освіти до застосування інформаційно-комунікаційних технологій. *Наукові записки*. Серія : Проблеми природничо-математичної, технологічної та професійної освіти. 2025. Вип. 2(6). С. 83–91. DOI: <https://doi.org/10.32782/cusu-pmtp-2025-2-9>. ISSN 2786-8702 (Online). ISSN 2786-8699 (Print)

7. Наровлянська М., Лукацький Є. Цифровий вимір проблем виховання: готовність педагогів позашкільної освіти до застосування інформаційно-комунікаційних технологій. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук. праць*. Київ: Інститут проблем виховання НАПН України. Вип. 29. Кн. 2. 2025. С. 33–50. DOI: <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2025-29-2-33-50>. ISSN 2308-3778.

**У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:**

**1. Савченко Наталія Сергіївна**, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітніх наук Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, без зауважень.

**2. Кравченко Оксана Олексіївна**, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. У контексті визначених авторкою педагогічних умов формування готовності педагогів закладів позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого напрямку до застосування інформаційно-комунікаційних технологій доцільним видається розширення психологічної компоненти за рахунок цілеспрямованих заходів, пов'язаних із підтримкою та збереженням ментального здоров'я педагогів. З огляду на підвищене психоемоційне навантаження, зумовлене процесами цифровізації освітньої діяльності, необхідністю постійного опанування нових цифрових інструментів, а також специфікою діяльності закладів позашкільної освіти в умовах соціальних і безпекових викликів, включення до системи підвищення кваліфікації елементів психоемоційної підтримки, профілактики професійного вигорання та розвитку навичок саморегуляції могло б посилити ефективність формування готовності педагогів до застосування ІКТ.

2. Поряд із цим, у межах розробленої структурно-функціональної моделі та визначених педагогічних умов формування готовності педагогів закладів позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого напрямку до застосування інформаційно-комунікаційних технологій доцільним видається посилення акценту на врахуванні особливих освітніх потреб учнівської молоді. З огляду на зростання інклюзивних процесів у системі позашкільної освіти, а також специфіку туристсько-краєзнавчої діяльності, яка передбачає активну взаємодію в природному середовищі та використання різноманітних цифрових ресурсів, доцільним було б більш детально окреслити можливості застосування ІКТ для адаптації освітнього процесу до індивідуальних можливостей і потреб вихованців, у тому числі дітей з особливими освітніми потребами.

3. У роботі значну увагу приділено формуванню готовності педагогів до використання ІКТ, проте можливості застосування елементів штучного інтелекту в системі підвищення кваліфікації могли б бути розкриті більш детально.

**3. Литовченко Олена Віталіївна**, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу позашкільної освіти Інституту проблем виховання НАПН України, надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. Доцільним видається подальше розкриття потенціалу міжінституційної взаємодії (співпраці закладів позашкільної освіти з музеями, громадськими організаціями, природоохоронними установами тощо) у контексті використання ІКТ.

2. У межах дослідження основна увага була зосереджена на педагогах закладів позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого напрямку, які вже

працюють та залучені до системи підвищення кваліфікації. Водночас, доцільним видається окремий аналіз особливостей формування готовності до використання інформаційно-комунікаційних технологій у молодих педагогів-початківців, які лише розпочинають професійну діяльність у сфері позашкільної освіти та можуть мати інші освітні запити й стартові умови.

3. У роботі на основі теоретичного аналізу авторкою запропоновано концептуальну модель, яка розкриває поняття «готовність педагогів до використання ІКТ» як цілісну систему та складається з кількох взаємопов'язаних компонент (рис. 2.12, с.95) та подано її детальний опис. Необхідно акцентувати на ґрунтовності запропонованої моделі, чітко визначеній структурі феномену готовності педагогів до використання ІКТ, критеріях, етапах формування. Зокрема доцільним є такий компонент, як «психологічна готовність», що передбачає мотивацію до застосування нових форм та методів роботи, бажання педагогів використовувати технічні засоби та ІКТ у своїй професійній діяльності та розуміння можливостей підвищення ефективності освітнього процесу через застосування ІКТ. Водночас, на нашу думку, у структурі феномену доцільно було б також звернути увагу на здатність педагога розпізнавати та попереджати можливі ризики, пов'язані із впровадженням ІКТ у освітній процес (когнітивне перевантаження; формування стійкої психологічної залежності від гаджетів та віртуального простору; дефіцит живої комунікації та інші).

**4. Філоненко Оксана Володимирівна**, доктор педагогічних наук, професор, в.о.завідувача кафедри освітніх наук Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, надала позитивну рецензію із зауваженнями:

1. На нашу думку, дещо штучним є включення до дослідження розділу 1.3, присвяченого історичним витокам використання ІКТ. Хоча цей матеріал є досить цікавим, він був би більш притаманний для роботи історико-педагогічного характеру.

2. У дисертації логічно й послідовно розкрито авторське бачення структури готовності педагогів до використання ІКТ. Разом із тим доцільним було б дещо розширити порівняльний аналіз авторської моделі з окремими зарубіжними підходами, що могло б посилити теоретичну аргументацію.

3. У роботі трапляються поодинокі стилістичні та редакційні неточності, які не впливають на загальні результати дослідження.

**5. Маркова Олена Віталіївна**, кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету спорту та фізичної культури Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка; надав позитивну рецензію із зауваженнями:

1. У роботі обґрунтовано використовується поняття «готовність педагогів до застосування ІКТ». Разом із тим доцільним є чіткіше співвіднести його з поняттями «професійна компетентність» та «цифрова компетентність», які широко використовуються у сучасних педагогічних дослідженнях.

2. Експериментально доведено, що психологічна готовність формується найповільніше. Перспективним видається посилення офлайн-компоненти та менторського супроводу для подолання «цифрової тривожності» у досвідчених педагогів.

3. Практичні рекомендації мають прикладний характер, проте можливим є подальше розширення переліку спеціалізованих ПС-технологій та мобільних додатків, адаптованих саме для польових краєзнавчих досліджень.

4. Розглядаючи етап базової підготовки, доцільно включити до нього навчання не лише у закладах вищої, але й фахової передвищої освіти.

**Загальна оцінка роботи і висновок.** Дисертаційне дослідження Наровлянської Марини Данилівни «Формування готовності педагогів закладів позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого напрямку до використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі підвищення кваліфікації» є актуальною, завершеною, самостійною та цілісною науковою працею.

Дисертація містить науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати. Результати дослідження опубліковані у наукових статтях, що є особистим науковим доробком здобувача. Обґрунтованість та достовірність отриманих наукових результатів дослідження забезпечено комплексом загальнонаукових та спеціально-наукових методів. Одержані результати дослідження можуть бути використані в освітньому процесі закладів вищої освіти.

За кількістю і рівнем публікацій, апробацією на наукових конференціях дисертація на тему «Формування готовності педагогів закладів позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого напрямку до використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі підвищення кваліфікації» відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктор філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 р. № 44 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502), а її автор – Наровлянська Марина Данилівна – на основі публічного захисту заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Результати голосування:

«За» – 5 членів ради

«Проти» – немає

«Утримались» – немає

На підставі прилюдного захисту, результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ID 11778 Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка присуджує Наровлянській Марині Данилівні ступінь доктора філософії у галузі знань 01 Освіта за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Голова спеціалізованої  
вченої ради



**Наталія Савченко**